

Aan: TenneT/Enexis

Van: Provincie Noord-Brabant (Brabantse Aanpak Netcongestie)

Datum: 19/12/2025

Onderwerp: Rol van netbeheerders bij Maatregel 1 – Vergroten inzicht

Vergroten inzicht als basis voor de Brabantse Aanpak Netcongestie

De provincie Noord-Brabant werkt samen met gemeenten, netbeheerders en andere partners aan de Brabantse Aanpak Netcongestie (BAN). Deze aanpak bestaat uit een samenhangend pakket aan maatregelen om netcongestie op korte en middellange termijn te beperken, met een duidelijke focus op de afnamekant van het elektriciteitsnet.

Een goed en gedeeld inzicht in de belasting van het elektriciteitsnet vormt de basis onder alle maatregelen binnen de BAN. Het ontwikkelen en onderhouden van dit inzicht is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende overheden en de netbeheerders, ieder vanuit de eigen rol en expertise. Zonder voldoende inzicht in waar, wanneer en in welke mate het net knelt, is het niet mogelijk om maatregelen gericht te prioriteren, goed te dimensioneren of de effecten ervan te monitoren.

Waarom inzicht cruciaal is

De maatregelen binnen de BAN (zoals tijdelijk regelbare opwek, netbewust laden, congestiemanagement bij bedrijven en netbewuste nieuwbouw) zijn in hoge mate afhankelijk van inzicht in de actuele en toekomstige netbelasting. Dit inzicht is nodig voor:

- Prioritering: bepalen waar en wanneer welke maatregel het meest kansrijk is;
- Dimensionering: inschatten hoeveel flexibiliteit, sturing of vermogen nodig is;
- Fasering: bepalen welke maatregelen tijdelijk zijn en wanneer zij kunnen worden afgebouwd;
- Monitoring: volgen of maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan het verminderen van netcongestie;
- Politiek: de politiek wil onderbouwde keuzes kunnen maken over welke (gebieds)ontwikkelingen doorgang vinden en welke in de tijd worden gefaseerd.

Zonder deze feitelijke basis bestaat het risico dat maatregelen onvoldoende effect hebben, niet op de juiste piek worden ingezet of elkaar onbedoeld tegenwerken.

De maatregel 'vergroten inzicht'

De maatregel *Vergroten inzicht* richt zich op het creëren van een gemeenschappelijk en handelingsgericht beeld van de netbelasting in Brabant. Dit inzicht is noodzakelijk om overheden te laten begrijpen wat er speelt in het elektriciteitsnet en waarom ingrijpen nodig is. Het gaat daarbij nadrukkelijk niet alleen om de constatering dat het net "vol" is, maar om inzicht dat context en onderbouwing biedt voor keuzes en maatregelen.

Dit betreft onder andere:

- Waar de fysieke knelpunten in het net zich bevinden (stations, lijnen, transformatoren);
- Wanneer deze knelpunten optreden (seizoensgebonden, dagdelen, piekmomenten);
- Hoe groot de capaciteitstekorten zijn (indicatief in MW);
- Hoe lang knelpunten naar verwachting aanhouden;
- Wat de oorzaak is van de knelpunten (afname en invoeding);
- Welke ruimte er eventueel tijdelijk beschikbaar is, onder welke voorwaarden.

Door dit inzicht kunnen overheden beter duiden waarom bepaalde keuzes noodzakelijk zijn, welke maatregelen proportioneel zijn en waar prioritering onvermijdelijk is.

Wat we vragen van de netbeheerders en overheden

Wij zien de netbeheerders als primair verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van deze maatregel. Tegelijkertijd kan dit inzicht alleen tot stand komen door een nauwe wisselwerking met overheden, die beschikken over essentiële informatie over ruimtelijke ontwikkelingen en toekomstige vraag.

Concreet verwachten wij van de netbeheerders:

- het delen van inzicht op hoofdlijnen in de belangrijkste congestiegebieden in Brabant;
- het duiden van de aard, omvang en tijdsdynamiek van knelpunten;
- het aangeven waar flexibiliteitsmaatregelen kansrijk zijn en waar juist niet;
- het verbinden van dit inzicht aan de inzet en fasering van andere BAN-maatregelen;
- het hanteren van een werkbaar detailniveau: voldoende concreet voor beleidskeuzes, met oog voor vertrouwelijkheid en veiligheid.

Dit inzicht hoeft niet volledig of tot op het laagste netniveau beschikbaar te zijn, maar wel zodanig dat overheden er gericht op kunnen sturen en prioriteren.

Om dit inzicht te kunnen ontwikkelen en actualiseren, hebben netbeheerders op hun beurt informatie van overheden nodig. Het gaat daarbij onder meer om:

- inzicht in de opgevraagde en verwachte capaciteit vanuit ruimtelijke ontwikkelingen;
- een tijdgeoriënteerde prognose van ruimtelijke plannen en programma's;
- een overzicht van projecten op het gebied van wonen, economie en mobiliteit;
- nadere duiding van deze projecten naar aantal woningen, bruto vloeroppervlak (BVO) en fase (planvorming, realisatie en exploitatie).

Door deze informatie-uitwisseling ontstaat een gedeeld en actueel beeld van zowel de vraagontwikkeling als de netcapaciteit, dat nodig is om gezamenlijk onderbouwde keuzes te maken binnen de Brabantse Aanpak Netcongestie.

Vervolg

Deze tekst is bedoeld als uitgangspunt voor verdere aanscherping in gezamenlijkheid. Het doel is om samen te verkennen:

- welk inzicht noodzakelijk en haalbaar is;
- hoe dit inzicht het beste kan worden ingezet binnen de BAN;
- en hoe dit bijdraagt aan een effectieve aanpak van netcongestie in Brabant.

Tegelijkertijd erkennen betrokken partijen dat het ontwikkelen van een goed en gedeeld inzicht tijd vraagt. Juist daarom is *Vergroten inzicht* als aparte maatregel opgenomen binnen de Brabantse Aanpak Netcongestie. Deze maatregel loopt parallel aan de uitwerking en uitvoering van de overige maatregelen.

Dit betekent dat de andere maatregelen binnen de BAN niet worden uitgesteld in afwachting van volledig inzicht. Waar mogelijk wordt voortgebouwd op bestaande kennis en beschikbare informatie, terwijl het inzicht stapsgewijs wordt verdiept en aangescherpt. Uiteindelijk komen deze sporen samen, waardoor keuzes beter kunnen worden onderbouwd en maatregelen effectiever kunnen worden ingezet.

Wij zien dit nadrukkelijk als een gezamenlijk ontwikkelproces, waarin inzicht fungeert als een groeiende basis en sleutel voor de verdere uitwerking en samenhang van alle vervolgstappen binnen de Brabantse Aanpak Netcongestie.